

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, szombat 1909. július 3.

145. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy órára 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

ÁRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A tulipánmozgalom megismétlése.

A függetlenségi pártkörben egyes képviselők azt a kérdést vetették fel, nem volna-e ajánlatos az osztrákokat egy újabb iparpártolási mozgalom megindítása által engedékenységre bírni.

Az eszme, mely a török bojkott-mozgalom sikeréből táplálkozik, egy, az osztrák ipar ellen megindítandó irtó harc formájában lépett fel. A képviselő urak véleménye szerint a mozgalomba a nagyközönségen kívül bele kellene vonni a nagykereskedőket, „akiket anyagilag is érdekelni kellene, nehogy úgy járjunk, mint a tulipánmozgalommal”.

Ha a függetlenségi pártkörben elhangzott eszmecsereinek ezt a lényegét szűrjük le, dagadó reménnyel kell néznünk a jövő elé. Ámde, aki a helyzetet ismeri be kell, hogy lássa, hogy ez újabb iparpártolási mozgalom, ha egészen más alapra nem fektetik, mint az eddigi akciót, igen kevés eredménnyel kecsegtet.

Nem taglalva a kérdés politikai vonatkozásait, nem fessegetve azt, mit jelent, ha egy nemzetnek a maga alkotmányos jogi érvényesítése céljából a gazdasági élet legdrasztikusabb hatalmi eszközeihez kell nyulni, rögtön szemünkbe ötlök egy tévedés, mely már a kiindulási pontra tapad rá. A tévedés abban áll, hogy az urak egy, az osztrák ipar ellen indítandó új bojkott-mozgalomról beszélnek. Álljunk itt meg pillanatig és jelentsük ki teljes őszinteséggel, hogy az osztrák ipar ellen nyílt bojkottot Magyarországon, még legalább eddig sohasem hirdettek.

A tulipánmozgalom még a nemzeti ellentállás legforrongóbb korában sem lépett fel egy, az osztrák ipar ellen hirdetett bojkott formájában. A mozgalom mindig csak a magyar ipar mellett, de sohasem az osztrák ipar ellen hirdetett keresztes hadjáratot. Ez alapeszme, jól lehet a legtisztább gazdasági felfogásból fakadt, még sem bizonyult célravezetőnek, mert úgy látszik, a társadalmi mozgalmak sikerétől elválaszthatatlan, hogy valaki ellen irányuljanak. A tulipánmozgalom csak kifelé mutatkozott be a bojkott-mozgalom formájában, bent azonban az országban a vezetők óvakodtak attól, hogy a mozgalom medréből kicsapjon.

Igy elértük azt, hogy az osztrák ettől a mozgalomtól megijedt, de mikor látta, hogy az akció neki egy fikarcnyit sem árt, amikor üzleti könyveiből konstataálta, a magyar gyarmat hűségét, a megvetés mosolyával nézte az egész hű-hót, mely csak arra volt jó, hogy az osztrák politikusok maguknak tőkét kovácsoljanak. A régi mozgalommal elértük azt, hogy az osztrák egy újabb akció harci zajától már nem ijed meg.

Tényleges, igazi sebeket kell ütni rajta, ha meg akarjuk puhítani. Szóval egy nyílt

bojkott-mozgalom terrorja kellene és akik annak megcsinálására vállalkoznak, azoknak nem szabad visszariadni a végső konzekvenciák levonásától.

Bevalljuk, az ilyen ellenséges mozgalmat egy velünk közös uralkodó alatt élő állam ipara ellen megindítani, nem könnyű dolog, de pozitív eredményeket csak a szélső radikálizmus jegyében lehet elérni. Az ilyen mozgalom megindításához bátor, sőt vakmerő kezdeményezők kellene, mert világos, hogy az összes magyar hivatalos körök, kik egy, magyar ipar mellett megindított és ártatlan mozgalmat eltűnnek, mindent elkövetnének egy, az osztrák ipar ellen irányuló mozgalom letörése érdekében.

A vakmerőségen kívül szakértelem is kell ide, mivel bizonyos, hogy a magyar ipar még távolról sem elég fejlett arra, hogy az egész szükségletet ellássa. Hogyan, hol és milyen forrásokból kellene az osztrák ipart helyettesíteni, olyan vámtételek mellett, melyek az osztrák ipar érdekében készültek; ez az a nagy kérdés, amelyre a szakértelemnek kellene megadni a feleletet.

Amikor a porosz-lengyelek bojkott-mozgalommal feleltek a német hatalom tyrrannikus intézkedéseire, berendezkedtek a gazdasági harcra. Központi irodát szerveztek és szakembereik beutazták az egész Nyugatot üzleti összeköttetések létesítése érdekében.

De a fent említett követelményeken kívül még két előfeltétele volna a sikeres bojkott-mozgalomnak. Az egyik: egy igazi, minden egyes egyén áldozatkészségében megnyilvánuló nemzeti lelkesedés és a másik: egy finansziális háttér, melynek védelme alatt kereskedelmünket függetleníteni lehetne a vele összeköttetésben levő osztrák ipar hatalmától.

Ami az első pontot illeti, el kell ismerni, hogy egy ilyen mozgalom folyamán minden egyes egyénnek, minden nap áldozatokat kellene hozni. Le kellene mondani a megszokás és a kényelem ezer meg ezer kellemeségéről. A magyar ipar minden minőségbeli versenyképessége mellett, mint már említettem, mennyiségileg nem elég erős az egész szükséglet ellátására.

Ezért természetesen az eddiginél sokkal tágabb teret kellene engedni a vámkülföldi iparnak. Már pedig a vámkülföldi ipar a termelésnél nem támaszkodik a magyar igényekre, mint a magyar vagy osztrák. Idegen formák, idegen minták kerülne forgalomba és igazi lelkesedés nélkül nem téphetjük széjjel azokat a köteleket, melyek bennünket a régi sablonokhoz fűznek.

A második momentum hogy a magyar kereskedelemnek meg kellene adni a lehetőséget, hogy magát az osztrák ipartól anyagilag függetlenítsen. Az adós nem beszélhet mindig úgy hitetelőjével, mint szeretné. Itt nincs kevesebbről szó, mint hogy a magyar kereske-

delem egy részét valósággal ki kellene váltani, hogy visszaadjuk neki rendelkezési szabadságát. Ehhez milliók és milliók kellene, ha ugyan irgalmatlanul nem akarunk keresztülgázolni a gazdasági élet egy nélkülözhetetlen tényezőjén.

Ha így értették a képviselő urak a kereskedelem anyagi érdekelttségét, helyes nyomon járnak. De ha azt gondolják, hogy a magyar nagykereskedelem egy esetleg megindítandó nemzeti mozgalomból valami készpénz hasznat akár kikovácsolni, akkor teljesen hamis nyomon járnak. Adják meg a nagykereskedelemtől a lehetőséget, hogy az osztrák hitelezőtől szabaduljon, adják meg neki az egyenrangú árut és ő első lesz a gazdasági küzdelem barrikádjain.

Mindent egybevetve, egy, az osztrák ipar ellen megindítandó nyílt bojkott-mozgalom ideje nincs jól megválasztva. Még néhány esztendei, az eddiginél erősebben megalapozott iparfejlesztésre van szükségünk, a míg a magyar ipari termelést közelebb hozzuk a magyar fogyasztáshoz. A teljes készenlét érdekében a magyar kereskedelemnek további fejlődését kell előmozdítanunk, mert csak hathatós megerősödése által hozzuk közelebb önrendelkezési joga gyakorlásához. Egy ilyen harcra fel kell készülni és ezt a készséget csak a békés fejlődés néhány esztendeje fogja meghozni. Kormányának, parlamentnek össze kellene fogni, hogy gazdasági életünk ezt a két tényezőjét harcra képessé tegye, mert csak az ilyen válságos időben tűnik ki, hogy milyen két drága gyöngye a nemzeti kincstárnak az ipar és a kereskedelem.

Milyen legyen a bank, önálló vagy közös, ezzel ezen cikk keretében nem akarunk foglalkozni. Érdemes-e az országot belevinni egy újabb válságba, azt is máskor akarjuk taglalni. Itt csak azt akarjuk hangsúlyozni, hogy egy második tulipánmozgalomnak — bár az első tiszteletreméltó voltához nem fér kétség — komolyabbnak, tervszerűbbnek, radikálisabbnak kellene lenni. Nem szabad megmaradni az ipar szűk határai között, hanem ki kell terjedni a gazdasági érdekek egész terebélyére. Jól gondoljuk meg a dolgot, mert egy akadémikus mozgalom rajtunk nem segít és egy kudarc rettenetes erkölcsi sebeket üt gazdasági reputációnkon. A török mozgalmat nem azzal csinálták, hogy beszédeket tartottak, hanem azzal, hogy fanatikus határozottsággal tartózkodtak bizonyos áruk vételétől. Az egész nemzet egy volt ebben a kérdésben és a megalkotott (tagsági díj nélküli) szervezet átfogta a nemzet egész egyetemét a szultántól egész le az utolsó teherhordóig. Ha nincs bennünk ilyen áldozatkészség, ilyen energia és ilyen szolidaritás, inkább bele se fogjunk ebbe a mozgalomba és ne csorbítsuk le teljesen a nemzeti ellentállás egyik értékes fegyverét.

—+—+—

UJDONSÁGOK.

— **Sinpár a molo lungon.** A tengerészeti hatóságnál ma érkezetlen volt a molo lungon fektetendő sinpár ügyében. Az érkezetlen az államvasutak, a tengerészeti hatóság, a város képviselői jelentek meg. Meghívták az érkezetlentre a molo lungon levő három csónakház képviselőit is s abban állapodtak meg, hogy a városi fürdőt, a csónakházakat a sinfektetés miatt a molo más részére helyezik át.

— **A telefonhálózat kibővítése.** Julius 6-ikán a főpostán érkezetlentre tartanak a telefonhálózat kibővítése ügyében. Az érkezetlentre a postaigazgatóság műszaki osztálya, a kormányzóság, az államvasutak képviselői vesznek részt s kijelölik az új kábelek iránynyomát.

— **Adókievítő bizottság.** Az adókievítő bizottság holnap, szombaton délután fél 5 óra körül tárgyalja a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és társaságok adóját.

— **Térzene.** A városi zenekar ma pénteken este fél 9 óra körül a Piazza Danten terezenét tart a következő műsorral:

1. Souza: A kapitány induló.
2. Becucci: Labbra coralline, Mazurka.
3. Részlet Puccini a Bohémek operájának III. felvonásából.
4. Verdi: Aida operájának finaleja.
5. Rossini: Tell Vilmos szimfóniája.

— **Hangverseny.** Szombaton tartja meg Nyiregyházi Ervin, az 5 éves zongoraművész hangversenyét, amelyen Fátyol Klári cimbalom művész is részt vesz. A műsor a következő: 1. Haydn sonáta op. 13. 2. Conprine rondo. 3. Nyiregyházi Nero lelkifurdalása. 4. Nyiregyházi Szerenád, Bölcso dal op. 9, Asszonyok tereferéje. 5. Fátyol Klári Magyar népdalok. 6. Mozart Sonáta op. 14. 7. Mendelsohn Fantázia. 8. Nyiregyházi Nászinduló, Tenger haragja. 9. Fátyol Klári Műdalok. 10. Bethoven Sonáta op. 43. 11. Nyiregyházi Dal az égbe, Kigyó búvó.

— **A házasságok csökkenése.** A házasságkötések mind jobban ritkulnak nagy bánatára a mamáknak s az eladó lányoknak. Nagy a drágaság, a lányok fényűzése is emelkedik, nem csoda, ha a férfiak kétszer is megfontolják, hogy házasodjanak-e? A házasságok száma ez év első hónapjaiban az előző év hasonló időszakával szemben, pedig ez időszakban is kevés volt, jelentékenyen csökkent, mert míg az előző év januárjától—júliusáig a házasságok száma 137 volt, addig ez évi január elsejétől mostanáig csak 116 házasság történt.

— **Felolvasás.** A munkásegylet július 4-ikén vasárnap délelőtt tíz óra körül a Via Fiumara 2. szám alatti magyar egyletben felolvasást rendez, amelyen a munkásság gazdasági helyzetéről és a sajtóról tartanak felolvasást.

— **Megmérgezett és kiraboló ember.** Megirtuk tegnap, hogy a mentők a kórházba szállították Janzeczovich János 24 éves metlicai illetőségű pintért, aki a halcsarnok közelében feküdt a földön megmérgezve. Megirtuk továbbá, hogy szavaiból arra következtettek, hogy nem saját akaratából itta meg a mérget, mely kénsav volt, hanem valaki megitta vele. Ez be is bizonyosodott. A további vallatás során elmondta, hogy hogy a napokban jött Fiumába 160 korona készpénzzel, ami lassankint részben elköltött, úgy hogy csak a fele maradt meg a pénznek. Elmondta, hogy szerdán este egy ismeretlen egyénnel találkozott, aki megszólította s később a Piazza Scarpa egyik vendéglőjébe csalta őt, hol borozgattak. Észrevette a beszélgetés alatt, hogy az ismeretlen ember egy papirosba burkolt üveget tart magánál de semmi rosszra nem gondolt. Később az ismeretlen, ki pintérnek mondta magát egy üveg bort üvegestül, valamint egy poharat vett a korcsmárostól s azután távoztak. Az ismeretlen erre, ki már foglalkozott gonosz szándékkal a halcsarnok mögé csalta, ahol megitta a méreggel. Eleinte nem sejtett semmit, mert a

kénsav borral volt keverve s azt hitte, hogy a bor erős, de később fájdalmak gyötörték, mire az ismeretlen átkutatta a ruháját s elvette a pénzt, amit neki tétlenül kellett nézni, mivel nem volt ereje sem védekezésre, sem pedig hogy segítségért kiabáljon.

Nyöszörgéseire egy rendőr lett figyelmes, ki a mentőket értesítette. A megmérgezett ember az őt kihallgató rendőrtisztviselőnek megadta az ismeretlen ember személyleírását, melynek alapján a rendőrség megindította a nyomozást.

A rendőrség eddig kihallgatta az „al Tramvia elettrico” című vendéglő tulajdonosát, hol a két ember borozgató s kiderült, hogy az ismeretlen ember a kénsavat Benko Ernesto via Fiumarai drogheriájában vette. A szerencsétlen megmérgezett ember állapota aggodalomra ad okot.

— **Egy baleset halálos következménye.** Megirtuk, hogy Scrobogna Ferenc 80 éves öregember az óváros egyik utcáján elesett s koponyacsontpedést szenvedett. Most arról értesülünk, hogy a szerencsétlen ember a kórházban meghalt. A vizsgálatot még folytatják annak megállapítására, hogy baleset vagy bűntény történt-e.

— **Megmenteli hajószemélyzet.** Egy a fiumei réshivatalhoz érkezett rövid jelentés szerint az Adria hajóársaság „Adria” gőzöse Nápolyból Marseille felé való útjában a francia partok közelében megmentette a „Louise” nevű süllyedő belga hajó egész személyzetét. A személyzetet Marseillebe vitte. Egyéb részletek hiányzanak.

— **Verekedés.** Tegnap este kilenc óra felé a Rastocinén verekezés támadt Pap Lajos 28 éves vasuti hordár, Világi György 42 éves vasuti fékező s ennek felesége között. A verekedők fadarabokkal ütötték egymást, míg nem a rendőrök közbeléptek s a megsbesült verekedőket először a mentőállomásra, majd a központi rendőrségre kísérték, ahol letartóztatták őket. Ma délután átkísérték őket az ügyészség börtönébe.

— **A „Radetzky” vizrebocsátása.** Az osztrák-magyar hajóraj legujabb csatahajóját, a „Radetzky”-t, tudvalevőleg 3-án bocsátják vízre Ferenc Ferdinánd trónörökös és felesége Hohenberg Zsófia hercegnő jelenlétében. A trónörökös és feleségének utitervét ebből az alkalomból a következőleg állapították meg: Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje 3-án, szombaton reggel fél hét óra körül érkeznek meg Triesztbe, a déli vasut pályaudvarára, ahol a katonai és polgári hatóságok fogadják. A trónörökös és neje ezután a kísérettel együtt kocsikon a San Carlo mólón levő kikötőhelyre hajtatnak és itt a „Miramar” gőzösrre szállanak. Fél nyolc óra körül a Triesztben levő összes hadihajók elindulnak a San Marco kikötőbe, ahova a „Miramar” 9 óra 50 perckor érkezik meg. 10 óra körül Urednicsek Pál, pápai titkos kamarás és tengerészeti szuperior a „Radetzky” fedélzetén elvégzi a beszentelési szertartást, mely után az új hadihajót vizrebocsátják. A vizrebocsátás után a trieszti Stabilimento Tecnico és a hajóépítés közegét bemutatják a trónörökösnek és nejének, akik ezután ismét a „Miramar”-ra szállanak és behajóznak Triesztbe a San Marcoban levő hadihajók kíséretével. Délután 1 óra körül a „Miramar” fedélzetén a trónörökös és neje udvari ebédet adnak, amelyre külön meghívókat bocsátanak ki. Este 5 órától 7 óráig az „Erzherzog Karl” csatahajón összejövétel lesz, amelyen a trónörökös és neje is meg fognak jelenni. Rendkívül érdekes lesz a hajóraj kivilágítása esti fél kilenc órától tíz óráig. A trónörökös Triesztben nem fogad küldöttségeket. Itt említjük meg, hogy Fiuméból Nákó Sándor gróf kormányzó, Wickenburg István gróf kormányzóhelyettes és Vio Ferenc dr. podeszta kaptak meghívót a vizrebocsátási ünnepre.

— **Népnépnep a Belvederen.** A Belvederen ez évben is megtartják a szokásos évi népnépnépet, mely október 3-án lesz. A rendezőség megválasztására már javában folynak az előkészületek. Az ünnepély tisztia hasznát Cosala Belvedere alközség szegényei javára fordítják.

— **Rejtélyes eset.** Mint megirtuk a mentők tegnap éjjel a kórházba szállították az első fiumei ör- és záróintézet egyik örét, ki De la Ville szálló előtt eszméletlen állapotban feküdt. Eleinte azt hitték, hogy valami rejtélyes bűntény forog fenn, de később kiderült, hogy az ör ki Radansky László 28 éves győri illetőségű napszámos, holt részegre itta magát s részegségében a szálló előtt a földre esett, ahonnan nem tudott felkelni. Hogy szájából vér is folyt annak tulajdonítható, hogy az esés következtében a kövezen megütötte és megsebezte magát. Radansky egyébként tegnap eltávozott a kórházból.

— **A Kereskedelmi Rt Spalatóban.** A Magyar kereskedelmi részvénytársaság Spalatóban fiókot létesített, melynek vezetésével Schwartz Miksa cégjegyzőt bízta meg.

— **A „Petar Zrinski” balesete.** A Hrvatska hajóársaság „Petar Zrinski” gőzöse, amely az abbaziai vonalon közlekedik ismét baleset érte. Tegnap este ugyanis Abbaziából Fiuméba jövet, amikor a bergudi-i kőbánya előtt haladt, csavarjának három szárnya hirtelen eltört, úgy hogy a megmaradt egy csavar-szárnyal csak nagynehezen tudott Fiuméba jönni. Az utasoknak az újabb baleset már fel se tűnt. A hajót dokkba vitték.

— **Nagy dohánycsempészség.** Az Adria hajóársaság „Tisza” gőzöse a napokban érkezett ide Marseilleből 1900 láda narancscsal. A narancs elszállítását tegnapelőtt kezdték meg s tegnap is egyik szállító kocsi narancsládákkal megrakva a szabadkikötőnek a Piazza Zichy felőli kijáratán akart átjutni. A kapunál álló pénzügyőrök, mint rendesen, most is ellenőrzés alá vették a kocsit s legnagyobb meglepetésükre néhány láda dohányt is találtak a narancsládák közé rejtve. Az esetről azonnal értesítették a fővármihatalt s a kocsit őrizet alá vették. A dohányt, amely valószínűleg egyik Piazza Ürményin levő olasz gyümölcskereskedő tulajdona volt, elkobozták s a csempészt több ezer korona pénzbüntetésre ítélték.

— **Hat udvarló egyszerre.** A rendőrség tegnap este letartóztatta Blindenmann Mária 19 éves loitschi (Kraina) illetőségű leányt, ki a Giardino Pubblico egyik zugában hat férfi társaságában mulatott. A leányt, minthogy nincs foglalkozása, büntetésének kitöltése után hazatoloncolják.

— **A nemzetközi orvoskongresszus és a halotthamvasztás.** Abból az alkalomból, hogy a XVI. nemzetközi orvosi kongresszus üléseit az idén Budapesten tartja, igen helyes volna, ha — a közegészségügyi tanácskozások során a hamvasztás kérdésével is foglalkoznának. Ma már minden kulturállamban, amely polgárainak közegészségével csak egy kissé komolyabban törődik, igyekszik minél több krematóriumot létesíteni.

Ezidőszert Németsországban összesen 17, Svájcban 4, Olaszországban 30, Franciaországban 3, Svédországban 3, Dániában 1, Norvégiaiban 1, Angolországban 13, Londonban magában 2), Északamerikában 32, Argentínában, Braziliában, Chileben, Indiában, Chinában Ausztráliában egy-egy, Japánban, csak Tokióban 10 krematórium van. Északamerikában 1905. végén elhamvasztottak 31.245. Japánban csak három évben (1873—5) 140.000 hullát, itt átlag a lakosok 50 %-át elhamvasztják. Magában Párisban az 1907. év végéig 86952, a németországi krematóriumokban pedig a múlt év végéig 19.121 hullát hamvasztottak el. A halottegetés nem újítás, csak visszaállítás a kultúra legmagasabb csucsaira feljutott népek szokásainak.

Csak nálunk — a szabad és független államban — kell nagy és erős akadályokkal küzdenünk. Szemben áll velünk első sorban a hatalom minden eszközeivel készen arra, hogy elnyomjon bennünket, mert zavarják a cirkulusait. De ennél is nagyobb akadály, amelyen keresztül kell törnünk, az emberek közönyössége. Közismert tény az, hogy az emberi test rothadása megfertőzi a talajt s ezzel együtt a vizet. Sőt az emberi test a földben táplálékot ad a baktériumok millióinak. Ha pedig kegyelet szempontjából nézzük a dolgot, úgy csak azt említjük meg, hogy előbb-utóbb a tetemeiket egy közös sírba teszik, ami az élők kegyeletét nagyon sérti. Ha azomban a temető helyébe a kolumbárium lép, akkor mindenki örök időnkig megőrizheti a hamvakat tartalma-

zónákat, ami mindenesetre kegyetesebb dolog.

Az orvosok a legmérvadóbbak, hogy a halotthamvasztás előnyeit — különösen nálunk — hirdessék, hol nagyon szükséges volna, hogy az illetékes körök végre-valahára komolyan foglalkozzanak e nagyfontosságú közegészségügyi kérdéssel, melynek megvalósulása csak az emberiség javát szolgálja.

— **A tengerfenék tisztítása.** A kikötő belső medencéjének fenekén összegyülemlt szemetet nagyobb időközönként szokták eltávolítani kotrógép segítségével. A tengerészeti hatóság rendelkezésére most kezdtek meg a Molo-Adamichnál a tisztogatási munkálatot. A felszínre hozott piszkot, hulladékot a kotrógép mellé erősített uszályhajókra vezetik, amelyeket a Klotild hatósági gőzös messze a kikötőn kívül vontat s ott azok tartalmát ismét a tengerbe eresztik. A nagy kotrógép működését állandóan nagyobb számu nézőközönség kíséri figyelemmel. Említésre méltó, hogy a fenéktisztítás naponként közel négyszáz koronába kerül.

— **A kikötőből.** Julius 2-án. *Érkezett:* „Moravia“ osztrák gőzös Triesztből üresen; „Jadran“ osztrák gőzös Metkovicból 110 hordó borral és 60 tonna vegyes áruval; „Salvo“ olasz gőzös Triesztből 630 tonna foszfáttal.

Indult: „Orniston“ angol gőzös New-Castlebe üresen; „Bari“ olasz gőzös Bariba 210 tonna fával és 30 tonna vegyes áruval; „Dante“ olasz gőzös Palermóba 310 tonna fával.

Távirat ◀▶ Telefon.

A budapest—fiumei telefonösszeköttetésben beállott üzemzavar folytán csak a néhány beérkezett táviratot közölhetjük mai számunkban.

A malomiparosok és munkások szerződése.

BUDAPEST, jul. 2. A malomiparosok szövetségének képviselői és a malommunkások delegátusai tegnap aláírták a munkaszerződést két évre.

Földrengés.

MESSZINA, jul. 2. Messzinában tegnap reggel 7 óra 30 perckor igen erős hullámos földrengést éreztek, amely 8—10 másodpercig tartott. Számos fal bedőlt. A megijedt lakosság elhagyta a lakóházakat. A földrengésnek két halott és több sebesült áldozata van.

Reggio di Calabria jul. 2. Ma reggel itt földrengést éreztek. Több fal beomlott.

Mileto, jul. 2. Ma reggel 7 óra 22 perckor itt erős földrengést éreztek. A lakosságot nagy izgalom fogta el.

Messzina. jul. 2. A reggeli földrengést erős földalatti moraj kísérte. A lakosságot pánik fogta el. Néhány órával később újabb földrengés következett be. Számos fal bedőlt.

Olaszország az Adrián.

RÓMA, jul. 2. A kamara tegnapi ülésén Bianchini klerikális képviselő amiatt panaszkodott, hogy az olasz flotta soha sem jelenik meg az Adriai tengeren. Aubry tengernagy erre azt felelte, hogy ez nem áll, sőt az ideai tengeri hadgyakorlatok az otrantó csatornában fognak lefolyni.

A Standard Oil ellen.

JAKSON, jul. 2. (Missisipi.) A kerületi ügyész Clay County közigazgatási bíróságához beadványt intézett, amelyben kéri, hogy adjon ki rendeletet, amely a Standard Oil társaságnak egyáltalában megtiltja, hogy Missisipi államban üzleteket kössön. Együttal kéri, hogy a Standard Oil társaságra Missisipi állam trustellenes törvény alapján 11 millió dollárnyi büntetést szabjon ki.

A szláv unió obstrukciója.

BÉCS, jul. 2. A szláv unió ma obstrukciós taktikát kezdett a parlamenti bizottságokban. Reggel 9 órára volt hirdetve a költségvetési bizottság ülése az olasz jogi fakultásról szóló javaslat vitájának folytatása céljából, de a szláv unió bizottsági tagjai megjelentek ugyan a képviselőházban, a bizottsági ülésre ellenben nem mentek el s így az elnök egy órai várakozás után kénytelen volt a határozatképtelenséget konstatálni. A bizottságnak csak 18 tagja volt együtt. Ugyanez történt a gazdasági bizottságban, amelynek ülését szintén reggeli 9 órára hívták össze. Ilyen viszonyok között még ma délelőtt tanácskozást fog tartani valamennyi párt elnöksége.

Török képviselők

Londonban és Párisban.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 2. A kamarának nyolc török, hat arab, egy keresztény arab egy izraelita és egy szerb képviselőkből álló küldöttsége ma Londonba utazik, az angol parlament látogatására. E látogatásnak állítólag politikai céljai is vannak. A küldöttség vezérét, a kamara alnökét és a küldöttség egy tagját a szultán tegnap kihallgatáson fogadta. A küldöttség később a francia parlamentet is meglátogatja.

Millió csőd.

BÉCS, jul. 2. Az általános hitelegyesület közli, hogy a Mercur korlátozott felelősségű szövetkezet (I., Wollzeile 34.) csődöt kért. A passzívák több millió koronára rugnak.

A bordeauxi bor.

PÁRIS, jul. 2. Bordeauxi távirat szerint 500 vincellérből álló küldöttség kérvényt adott át a prefekturának, amelyben pontos meghatározást kéri azon vidékeknek, amelyeknek borait bordeauxi boroknak lehet nevezni.

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterapikái intézet. — Fürdőkabinók a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — **Grand Hotel des Bains Hotel Villa Regina** — **Grand Hotel Lido.** Villák. Parkok. Automobilok.

Lido-Velence. Uj nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

**Naponta frissen
vágott sertéshus.**

Saját olvasztásu kitünő
disznósir és minden hentesáru

legjobb minőségben olcsó
árakban

Szathmáry György
hentes üzletében kaphatók.

Vicolo della Germania 1. sz.

Telefon 987.

Giacomuzzi -- Velence.

San Marco, Calle Vallaresso

Előkelő kávéház és bodega.

és nagy kávéház és vendéglő a

művészeti kiállítás parkjában.

Elsőrendű kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Hotel Pensió JOLANDA

VELENCE

Legolcsóbb, legszebb fekvésű szálló Riva
degli Schiavoni, 200 lépésnyire a Márktértől.

Modern kényelem. Villanyvilágítás.
Kitünő konyha. Szobák 3 lírától feljebb.
Pensió 8 lírától feljebb.

Magyar okleveles szülésznő,

ki horvátul és németül is beszél a n. é. hölgyközönség b. pártfogásába ajánlja magát. Cim Borka Mihályné Fiume Via Gisella 9. sz.

Cantrida „FIUME“ vendéglő

a fürdővel szemben.

Szép árnyékos kerthelyiség tekepályával
kitünő magyar és olasz konyha, jó ausztriai és
stájer borok. Kőbányai polgári duplamalata sör.

Számos látogatásért esedezik

MANN HANS vendéglős.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Ma július 2-án egészen új műsor

Lily Giglio olasz énekesnő, Kovács Vilma szubrett, Lina Paris átváltozó táncok, Wilde Gisa bécsi szubrett, Lydie Herisette nemzetközi szubrett, Mathonka English Song and Dance, Pal Stefan bécsi humorista, D'Argent Comegna axentrikus duett, Mossé Anna Alfride szuqrett, Doris and Lena Darling Comedy girls and Step dancers.

Estéknként fényes bohózat.

Karmester:
Virgilio Virgili

Rendező:
Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Uj műsor.

Belépti díj I kor.

Nagy látványosság.

Ujszülött gyermekek részére

az összes hygienikus cikkeket rektáron tartom és pedig: Pelenkanadrág, flanelin alátétek, baby ingecskék, has- és köldökkötők, szoptatos dajkának való mellény, gyermekágy-kötők, fásli stb. Mindezen cikkek hygienikus Tetrá-szövetből készültek, a mely a nedvességet rögtön beszívja és a testét ilyformán mindig szárazon tartja.

VUJA M. Via Adamich.

BAUER GRÜNWALD

GRAND HOTEL D'ITALIE

A magyarok
OTTHONA

VELENCE

VELENCÉ-
BEN

Elsőrendű szállója. — Kitünő konyha.

